

Pirmā lasījuma redakcija pieejama šeit	Priekšlikumi uz <u>otro lasījumu</u>		
	Nr.	Priekšlikums	Izmaiņas punkta atsaucēs
<p>1.4.5. Atklātības un informācijas pieejamības princips. [...] Saeima nodrošināja videotranslāciju, kuru retranslēja arī portāls “Delfi”. Lai nodrošinātu izmeklēšanas komisijas darba caurspīdīgumu, Saeimas mājaslapā ir izveidota atsevišķa interneta vietne http://zolitude.saeima.lv/, kurā aprakstīts ne tikai Komisijas darbs un apkopota Komisijas sarakste ar valsts institūcijām, pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, bet arī ikvienam interesentam tiek nodrošināta iespēja aplūkot visu Komisijas sēžu video un audio ierakstu arhīvu un Komisijas sēžu protokolus. Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisija ir pirmā parlamentārās izmeklēšanas komisija, kas izveidojusi savu mājaslapu. Šobrīd vēl tikai četrām no 16 Saeimas pastāvīgajām komisijām ir sava mājaslapa.</p>	1.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>1.4.5. Atklātības un informācijas pieejamības princips. [...] ~~Saeima nodrošināja videotranslāciju, kuru retranslēja arī portāls “Delfi”.~~ Saeima nodrošināja videotranslācijas tiešraidi 22 Komisijas sēdēm, kuras tiešraidē skatīja vidēji 3000 cilvēku, kas, ņemot vērā Latvijas iedzīvotāju skaitu (divi miljoni), ir salīdzinoši labs radītājs. Piemēram, tas ir 4 reizes vairāk nekā 2015.gadā vidēji ir skatītas Saeimas plenārsēdes, izņemot Latvijas Republikas prezidenta vēlēšanas 2015.gada 3.jūnijā, kuras tiešraidē skatījās aptuveni 7000 skatītāju. ** Lai nodrošinātu Izmeklēšanas komisijas darba caurspīdīgumu, Saeimas mājaslapā ir izveidota atsevišķa interneta vietne http://zolitude.saeima.lv/, kurā aprakstīts ne tikai Komisijas darbs un apkopota Komisijas sarakste ar valsts institūcijām, pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, bet arī ikvienam interesentam tiek nodrošināta iespēja aplūkot visu Komisijas sēžu video un audio ierakstu arhīvu un Komisijas sēžu protokolus. Komisijas mājaslapa no 2015.gada februāra līdz septembrim kopumā ir tikusi skatīta 26 640 reizes. *** Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisija ir pirmā parlamentārās izmeklēšanas komisija, kas izveidojusi savu mājaslapu. Šobrīd vēl tikai četrām no 16 Saeimas pastāvīgajām komisijām ir sava mājaslapa.</p>	<p>* Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem – 1 986 096 iedzīvotāju uz 2014.gada beigām. Sk: http://goo.gl/Fc785M</p> <p>** Pēc Google Analytics statistikas datiem.</p> <p>*** Piebilde. Savukārt deputāta Artusa Kaimiņa videosižeti par Izmeklēšanas komisijas darbību kopumā ir skatīti 483 000 reizes, katrs sižets vidēji ir skatīts 37 154 reizes.</p>
<p>3.4. Komisijas konsultante no 2015.gada 5.janvāra līdz 2015.gada 31.maijam bija Sandra Notruma, pēc viņas šos pienākumus pildīja Krišjānis Bebers. No 2015.gada 1.jūnija par Komisijas sekretāri strādāja Asnāte Streļča.</p>	2.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>3.4. Komisijas konsultante no 2015.gada 5.janvāra līdz 2015.gada 31.maijam bija Sandra Notruma, pēc viņas šos pienākumus pildīja Krišjānis Bebers. No 2015.gada 1.jūnija līdz 24.septembrim par Komisijas sekretāri strādāja Asnāte Streļča.</p>	

<p>4.3.1. Lietpratēji no nevalstiskajām organizācijām, kas iesaistījās Komisijas darbā, bija pārstāvji no Latvijas Arhitektu savienības, [..] Romas Katoļu baznīcas.</p>	3.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>4.3.1. Lietpratēji no nevalstiskajām organizācijām, kas iesaistījās Komisijas darbā, bija pārstāvji no Latvijas Arhitektu savienības,[..] Romas Katoļu baznīcas, Latvijas Pašvaldību savienības.</p>	
	4.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>papildināt galaziņojumu ar jaunu 4.3.6. punktu šādā redakcijā:</p> <p>4.3.6. Komisijas sēdēs piedalījušies un savu ekspertīzi un konsultācijas snieguši arī atsevišķi eksperti – korupcijas novēršanas un apkarošanas jomas eksperte Juta Strīķe un būvniecības tiesību jomas eksperts Jānis Bramanis.</p>	
<p>5.1. Ir notikušas 19 izmeklēšanas komisijas sēdes, kurās kopumā piedalījušies vairāk nekā simt piecdesmit cilvēku. Iztaujāti vairāk nekā 60 liecinieki un amatpersonas. Savu vērtējumu snieguši vairāk nekā 30 būvniecības, civilās aizsardzības, ugunsdrošības, apsardzes un citu jomu nevalstisko organizāciju pārstāvju.</p>	5.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>5.1. Ir notikušas 23 izmeklēšanas komisijas sēdes, kurās kopumā piedalījušies vairāk nekā simt sešdesmit cilvēku. 2015.gada 7.septembra Komisijas izbraukuma sēdē uz Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionāru "Gaiļezers" deputāti klātienē piedalījās slimnīcas ēkas vecā korpusa ekspluatācijas pārbaudē un iepazinās ar Būvniecības valsts kontroles biroja darbu, veicot būvju ekspertīzi un apsekošanu, kā arī pārliecinoties par ēku atbilstību būvniecības normatīvo aktu un publisku ēku drošības prasībām.* Sēdē bez deputātiem piedalījās četri Būvniecības biroja pārstāvji, kā arī atzīti būvniecības eksperti no Latvijas Būvzinieņu savienības.** Kopumā komisijas sēdēs iztaujāti vairāk nekā 70 liecinieki un amatpersonas. Savu vērtējumu snieguši vairāk nekā 30 būvniecības, civilās aizsardzības, ugunsdrošības, apsardzes un citu jomu nevalstisko organizāciju pārstāvju.</p>	<p>* Būvniecības valsts kontroles biroja 07.09.2015. informatīvais materiāls. **Sk.: Lasmanis J. Būvniecības uzraugiem instrumentu vietā publicitāte. Neatkarīgā Rīta Avīze, 08.09.2015. Pieejams: http://zolitude.saeima.lv/attachments/499_nra%2008.09.2015.pdf; Rīga Tv 24 sižets par Komisijas izbraukuma sēdi. Pieejams: http://goo.gl/vXzMfa</p>

<p>5.2. Paralēli Komisijas sēdēm noritēja apjomīga sarakste ar valsts un pašvaldību iestādēm, augstākajām izglītības iestādēm, ekspertiem un arī fiziskajām personām. Uz Komisijas rakstiskajiem jautājumiem atbildes tika saņemtas no Ekonomikas ministrijas [..]Atbildes tika saņemtas no Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra un Rīgas Stradiņa universitātes Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas klīnikas, kā arī biedrības “Skalbes”.</p>	<p>6.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>5.2.Paralēli Komisijas sēdēm noritēja apjomīga sarakste ar valsts un pašvaldību iestādēm, augstākajām izglītības iestādēm, ekspertiem un arī fiziskajām personām. Uz Komisijas rakstiskajiem jautājumiem atbildes tika saņemtas no Ekonomikas ministrijas [..]Atbildes tika saņemtas no Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra un Rīgas Stradiņa universitātes Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas klīnikas, kā arī biedrības “Skalbes”. Pēc savas iniciatīvas Komisijai rakstiskus viedokļus sniedza bijušais ekonomikas ministrs Artis Kampars, bijusī 11. Saeimas Juridiskās komisijas vadītāja Ilma Čepāne, Rīgas pilsētas būvvalde, kā arī Latvijas Pašvaldību savienība.</p>	
<p>5.3. Izmeklēšanas komisija savas darbības laikā izjuta lielu sabiedrības atsaucību. Tika saņemti vairāk nekā 30 privātpersonu, nevalstisko organizāciju un amatpersonu [..] rakstiski priekšlikumi Komisijas galaziņojumam. Liela daļa no tiem arī tika iekļauti šajā galaziņojumā.</p>	<p>7.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>5.3. Izmeklēšanas komisija savas darbības laikā izjuta lielu sabiedrības atsaucību, gan no uzaicināto ekspertu, gan no iztaujāto liecinieku puses, tomēr jānorāda, ka netika saņemta vēlāmā atsaucība uz aicinājumu ņemt dalību Komisijas sēdēs no Rīgas Stradiņa universitātes puses. Tika saņemti vairāk nekā 200 privātpersonu [..]rakstiski priekšlikumi Komisijas galaziņojumam. Liela daļa no tiem arī tika iekļauti šajā galaziņojumā.</p>	
	<p>8.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p style="text-align: center;">papildināt galaziņojumu ar jaunu 5.4.20. punktu</p> <p>5.4.20. pārlicināšanās praksē par Būvniecības biroja spēju veikt tam Būvniecības likumā noteiktos uzdevumus (izbraukuma sēde).</p>	

<p>6.2.1. 2006.gada 28.janvāra traģēdija Polijas pilsētas Katovices Starptautiskajā izstāžu centrā (<i>Międzynarodowe Targi Katowickie</i>), kad zem sniega segas nogruva izstāžu zāles jumts, [..]kopumā izvirzot apsūdzības 12 cilvēkiem un 2008.gada jūlija beigās atzīstot visus 12 par vainīgiem, piespriežot 8–12 gadu ilgas cietumsodas. Katastrofas rezultātā Polijas Seims 2007.gadā izdarīja grozījumus ....</p>	<p>9.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>6.2.1. 2006.gada 28.janvāra traģēdija Polijas pilsētas Katovices Starptautiskajā izstāžu centrā (<i>Międzynarodowe Targi Katowickie</i>), kad zem sniega segas nogruva izstāžu zāles jumts [..],kopumā izvirzot apsūdzības 12 cilvēkiem un 2008.gada jūlija beigās, apsūdzētajiem piespriežot 8–12 gadu ilgas cietumsodas, kuri tika apstrīdēti apelācijas kārtībā,* kā rezultātā notiesāta ir tikai viena persona, kura brīvprātīgi tika pakļauta sodam, izmeklēšana saistībā ar pārējiem apsūdzētajiem vēl turpinās.** Katastrofas rezultātā Polijas Seims 2007.gadā izdarīja grozījumus ....</p>	<p>* M.Kodis. Speciāli no Polijas: Pēc izstāžu zāles sabrukšanas jau astoņus gadus turpinās tiesvedība. 01.12.2013. Pieejams: http://goo.gl/vo7WoD. **Valsts policijas priekšnieka vietnieka, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieka A.Grišina sniegtā informācija. Sk.: Komisijas 24.08.2015. sēdes protokols Nr.20, 4.lpp.</p>
<p>6.3. Attiecībā uz izmeklēšanas ilgumu Komisijas slēdziens ir piesardzīgi nogaidošs. [..]Komisija par izmeklēšanas kvalitāti varēs spriest tikai pēc tiesas procesa noslēguma.</p>	<p>10.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>6.3. Attiecībā uz izmeklēšanas ilgumu Komisijas slēdziens ir piesardzīgi nogaidošs. [..] Komisija Par izmeklēšanas kvalitāti varēs spriest tikai pēc tiesas procesa noslēguma.</p>	
<p>7.3. Zolitūdes traģēdija aktualizēja jautājumu par valsts atbildību būvniecības jomā, it sevišķi tas attiecas uz būvniecības procesa uzraudzību. Šajā sakarā vairāki būvniecības jomas eksperti (Traģēdijas kontekstā) norādīja, ka tieši ar Valsts būvinspekcijas likvidāciju notikusi valsts atteikšanās no būvniecības uzraudzības to ir būtiski samazinājusi, jo ar pašvaldību īstenoto kontroli vien nepietika.</p>	<p>11.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>7.3. Valstij ir pienākums ieviest nepieciešamos normatīvos aktus un veikt nepieciešamos administratīvos pasākumus, lai pēc iespējas novērstu draudus personas dzīvībai un nodrošinātu personu drošu atrašanos publiskās vietās.* Tieši Zolitūdes traģēdija aktualizēja jautājumu par valsts atbildību būvniecības jomā, it sevišķi tas attiecas uz būvniecības procesa uzraudzību. Šajā sakarā vairāki būvniecības jomas eksperti (Traģēdijas kontekstā) norādīja, ka tieši ar Valsts būvinspekcijas likvidāciju notikusi valsts atteikšanās no būvniecības uzraudzības to ir būtiski samazinājusi, jo ar pašvaldību īstenoto kontroli vien nepietika.</p>	<p>* Eiropas Cilvēktiesību tiesas 19.04.2012 spriedums lietā Nr. 49382/06 <i>Gorgiev v former Yugoslav Republic of Macedonia</i>, 43.punkts; Eiropas Cilvēktiesību tiesas 30.11.2004 spriedums lietā Nr. 48939/99 <i>Oneryildiz v. Turkey</i>, 89.punkts.</p>

<p>7.5.3. Latvijas ekonomiskajai situācijai strauji pasliktinoties, 2008.gada nogalē valsts uzsāka starptautiskā aizdevuma programmu. [..]Valsts būvinspekcijas reorganizācija ir notikusi, lai ietaupītu valsts budžeta līdzekļus, veicot 2009.gada valsts budžeta konsolidācijas pasākumus.” Turklāt jāpiezīmē, ka tēzi par funkciju dublēšanas apšaubu būvniecības nozarē atzīti eksperti – Latvijas Būvinženieru savienības valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Straume un Latvijas Būvinženieru savienības valdes loceklis Leonīds Jākobsons;</p>	<p>12.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>7.5.3. punktā svītrot pēdējo teikumu un papildināt galaziņojumu ar jaunu 7.5.4. punktu, attiecīgi mainot turpmāko punktu numerāciju</p> <p>7.5.3. Latvijas ekonomiskajai situācijai strauji pasliktinoties, 2008.gada nogalē valsts uzsāka starptautiskā aizdevuma programmu. [..]Valsts būvinspekcijas reorganizācija ir notikusi, lai ietaupītu valsts budžeta līdzekļus, veicot 2009.gada valsts budžeta konsolidācijas pasākumus.” Turklāt jāpiezīmē, ka tēzi par funkciju dublēšanas apšaubu būvniecības nozarē atzīti eksperti – Latvijas Būvinženieru savienības valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Straume un Latvijas Būvinženieru savienības valdes loceklis Leonīds Jākobsons;</p> <p>7.5.4. Lai arī tēzi par funkciju dublēšanas apšaubu būvniecības nozarē atzīti eksperti – Latvijas Būvinženieru savienības valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Straume un Latvijas Būvinženieru savienības valdes loceklis Leonīds Jākobsons, tomēr var piekrist apgalvojumam, ka Valsts būvinspekcijas un pašvaldību būvvalžu funkcijas nebija skaidri nodalītas. Divu dažādu institūciju tiesības kontrolēt privātpersonu rīcību, turklāt abām šīm institūcijām neatrodies otras padotībā, radīja tiesisko nenoteiktību, aizskarot privātpersonas tiesisko paļāvību.* Vienlaikus jāatzīmē, ka šī jautājuma sakārtošanai bija jāveic grozījumi normatīvajos aktos, nevis vieglprātīgi jālikvidē Valsts būvinspekcija.</p>	<p>*11. Saeimas Juridiskās komisija vadītājas, Latvijas Universitāte profesores dr. iur. I. Čepānes un Latvija Pašvaldību savienības padomniek tehniko problēmu jautājumos A. Salmiņ. sniegtais viedoklis par galaziņojum projekta secinājumiem. Sk.: Komisija 24.08.2015. sēdes protokols Nr. 20 6.lpp., I. Čepānes 29.09.2015. vēstul Izmeklēšanas komisijai, 3. lpp.</p>
<p>7.5.5. Valsts būvinspekcijas pamatuzdevums bija uzraudzīt pašvaldību būvvalžu darbu [..]Augstie pārkāpumu rādītāji liecina, ka pašvaldību īstenotā kontrole bija nepietiekama;</p>	<p>13.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>7.5.6. Valsts būvinspekcijas pamatuzdevums bija uzraudzīt pašvaldību būvvalžu darbu [..] Augstie pārkāpumu rādītāji liecina, ka pašvaldību īstenotā kontrole bija nepietiekama. Tajā pašā laikā nesaprotama un pretēja labas pārvaldības principa izpratnei ir Ekonomikas ministrijas nostāja 2010. gadā. Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs Juris Pūce nevarēja nezināt par kritisko situāciju būvniecības kontroles jomā, bet saistībā ar Valsts kontroles norādītajiem trūkumiem pēc Valsts būvinspekcijas likvidācijas, norādīja uz toreizējā ministra Arta Kampara politisko nostāju.; [..]Valsts būvinspekcijas likvidācija, ir konkrētā ministra</p>	<p>* Latvijas Republikas Valsts kontrole padomes 15.12.2010. sēdes protokols Nr 69, 9.lpp.</p>

		(Arta Kampara) pārliecība, ka pašvaldībām autonomo funkciju realizācijai ir jānodod vairāk rīcības brīvības. Runājot par konkrēto funkciju, ministra nostāja ir, ka pašvaldības labāk zina, kas ir tie riski, kas varētu ietekmēt būvniecības procesa norisi";*	
7.6. Grozījumus Būvniecības likumā, ar kuriem tika likvidēta Valsts būvinspekcija, Saeimā iesniedza [...] valdība, kas 2009.gada 29.maija valdības sēdē par atbildīgo šā likumprojekta virzīšanai noteica Ekonomikas ministriju – likumprojekta sagatavotāju. Ir pamats domāt, ka šai laikā ministrijā nebija labas pārvaldības. Saeimā likumprojekts tika nodots Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai....	14.	<u>Izmeklēšanas komisija</u> 7.6. Grozījumus Būvniecības likumā, ar kuriem tika likvidēta Valsts būvinspekcija Saeimā iesniedza Ministru kabinets. Lēmums par Valsts būvinspekcijas likvidāciju tika pieņemts 2009. gada 26. maija sēdē.* Ne visi valdības locekļi bija par Valsts būvinspekcijas likvidāciju, toreizējais vides ministrs R. Vējonis norādīja, ka: "tas nav īsti tālredzīgs lēmums attiecībā uz būvniecības kontroli," jo šādi tiks zaudēts efektīvs instruments, ar ko īstenot valsts politiku būvniecībā.** Latvijas Pašvaldību savienība, līdzīgi citiem sociālajiem partneriem neiebilda pret Valsts būvinspekcijas likvidāciju, lai gan pauda viedokli par nepieciešamību pēc valsts regulējošas lomas būvekspertīžu jomā un norādīja uz interešu konflikta riskiem.*** Saeimā likumprojekts tika nodots Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai	* Ministru kabineta 26.05.2009. sēdes protokols Nr.33. Pieejams: http://likumi.lv//ta/id/192627?&search=on **26.05.209. Ministru kabineta sēdes audioieraksts, 2:49:00 – 03:03:00. *** Latvijas Pašvaldību savienība 03.09.2015. vēstule Nr 0820152693/A1815,2.-3.lpp.
	15.	<u>Izmeklēšanas komisija</u> papildināt galaziņojumu ar jauniem 7.8 un 7.9 punktiem 7.8. Zīmīgi, ka līdztekus būvniecības uzraudzības sistēmas vājināšanai, valstī būtiski tika samazināta arī būvniecības procesā iesaistīto atbildība. Ar 2012. gada 13. decembra grozījumiem Krimināllikumā, ¹ 239. panta otrajā daļā ietvertajam nodarījumam (būvniecības noteikumu pārkāpšana, kā rezultātā iestājušās smagas sekas ^{2,3}) tika samazināta soda veida – brīvības	

¹ Grozījumi Krimināllikumā: pieņemts 13.12.2012. (spēkā no 01.04.2013)// Latvijas Vēstnesis, 27.12.2012., Nr.202

² **Piebilde.** Atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izraisījis smagas sekas, iestājas, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā izraisīta cilvēka nāve, nodarīti smagi miesas bojājumi vai psihiskas dabas traucējumi vismaz vienai personai, mazāk smagi miesas bojājumi vairākām personām, mantiskais zaudējums lielā apmērā vai radīts citāds smags kaitējums ar likumu aizsargātām interesēm.

³ **Piebilde.** Ar šiem grozījumiem tāpat tika samazināta arī 319. panta trešās daļas sankcijas maksimālā robeža no sešiem gadiem uz pieciem, bet 146. panta otrās daļas sankcijas maksimālā robeža tika samazināta no astoņiem gadiem uz pieciem.

		<p>atņemšana – maksimālā robeža, no astoņiem gadiem uz četriem.⁴ Saskaņā ar Krimināllikuma 5. pantu, šiem grozījumiem ir atpakaļejošs spēks un tie ir attiecināmi uz Zolitūdes traģēdijas krimināllietā apsūdzētām amatpersonām.</p> <p>7.9. Komisijas ieskatā 11. Saeimas pieņemtie grozījumi Krimināllikuma 239. pantā bija kļūdaini, un liecina par valsts bezatbildību krimināltiesību politikas jomā. Kļūdu atzinis arī pats parlaments, jo ar 2014. gada 25. septembra grozījumiem Krimināllikumā,⁵ 239. pants tika papildināts ar jaunu ceturto daļu, nosakot, ka par būvniecības noteikumu pārkāpšanu, ja tas izraisījis divu vai vairāku cilvēku nāvi, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz desmit gadiem.</p>	
	16.	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p style="text-align: center;">papildināt galaziņojumu ar jaunu 8.2. punktu attiecīgi mainot turpmāko punktu numerāciju</p> <p>8.2. Lai arī Būvniecības likuma sākotnējā redakcija neparedzēja valsts īstenotas būvniecības kontroles atjaunošanu, tomēr likumprojektu skatot Saeimā, šāda iespēja tika apsvērta. Saeimas Tautsaimniecības komisijā tika apskatīts jautājums par tādu Valsts būvinspekciju, kas pārņemtu visas pašvaldību funkcijas šajā jomā.⁶ Tāpat tika apspriesta iespēja izveidot reģionālās būvvaldes, kas darbotos pie plānošanas reģioniem.⁷ No deputātu puses bijā arī priekšlikumi atjaunot Valsts būvinspekciju, kas darbotos paralēli pašvaldību būvvaldēm.⁸ Saeimas plenārsēdē saistībā ar atsevišķu deputātu (I. Līdaka, R. Vējonis un A. Bērziņš) priekšlikumiem atjaunot Valsts būvinspekciju, Tautsaimniecības komisijas priekšsēdētājs Vjačeslavs Dombrovskis atzina, ka komisijā ir bijusi liela vienprātība par to, ka Valsts būvinspekcija kā tāda ir jāatjauno. Dombrovskis atzina: "To (Būvinspekcijas</p>	

⁴ Trešā lasījuma balsošanas [rezultāti](#).

⁵ Grozījumi Krimināllikumā: pieņemts 25.09.2014. (spēkā no 29.10.2014)// Latvijas Vēstnesis, 15.10.2014., Nr.204

⁶ Bijušā ekonomikas ministra D. Pavļuta un bijušā ministrijas valsts sekretāra J. Pūces sniegtā informācija. Sk.: komisijas 16.02.2015. [sēdes protokols](#) Nr. 10, 4;6.lpp.

⁷ Priekšlikumu [tabula](#) likumprojektam "Būvniecības likums" uz otro lasījumu (Priekšlikums nr. 50).

⁸ Turpat, (Priekšlikums nr. 79.-80.).

		atjaunošanu) atbalstīja gan darba grupā, gan arī komisijā. Bet tas, protams, ir fiskāls jautājums - budžeta līdzekļu jautājums, jo tas izmaksā 2 miljonus latu.” ⁹ Priekšlikumi par valsts īstenotas būvniecības kontroles atjaunošanu tika noraidīti, pamatojoties uz līdzekļu trūkumu. ¹⁰	
8.4.2. Piemērojot vieniem un tiem pašiem lietas faktiskajiem apstākļiem vienas un tās pašas tiesību normas [...] Tādēļ Izmeklēšanas komisija pievienojas viedoklim, ka nepieciešams palielināt Ekonomikas ministrijas sniegto metodisko palīdzību būvniecības normatīvo aktu piemērošanas jomā, bet valdības un Saeimas uzdevums ir piešķirt attiecīgu finansējumu metodiskās palīdzības palielināšanai.	17.	Izmeklēšanas komisija 8.5.2. Piemērojot vieniem un tiem pašiem lietas faktiskajiem apstākļiem vienas un tās pašas tiesību normas [...]Tādēļ Izmeklēšanas komisija pievienojas viedoklim, ka nepieciešams palielināt Ekonomikas ministrijas sniegto metodisko palīdzību pašvaldību būvvaldēm būvniecības normatīvo aktu piemērošanas jomā, bet valdības un Saeimas uzdevums ir piešķirt attiecīgu finansējumu metodiskās palīdzības palielināšanai.	
	18.	Izmeklēšanas komisija No 7.6. punkta pārceļt teikumu “Ir pamats domāt, ka šai laikā ministrijā nebija labas pārvaldības” uz 9.2. punktu	
9.4.3. Lielveikala projektēšanas laikā saskaņā ar toreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem Lielveikala projektam bija jāveic ekspertīze [...]Tāpēc Saeimas Tautsaimniecības komisijai ir jāizstrādā un Saeimai jāpieņem grozījumi Būvniecības likumā, paredzot Ministru kabinetam tiesības izstrādāt atsevišķus Ministru kabineta noteikumus, kuros būtu regulēta būvprojekta ekspertīzes gaita, precīzi nosakot arī obligāti izdarāmos aprēķinus. Turklāt Izmeklēšanas komisija aicina Saeimas	19.	Izmeklēšanas komisija 9.4.3. Lielveikala projektēšanas laikā saskaņā ar toreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem Lielveikala projektam bija jāveic ekspertīze.[...] Tāpēc Komisija aicina Saeimas Tautsaimniecības komisiju izvērtēt priekšlikumu Būvniecības likumā izdarīt grozījumus, paredzot Ministru kabinetam tiesības izstrādāt atsevišķus Ministru kabineta noteikumus, kuros būtu regulēta būvprojekta ekspertīzes gaita, precīzi nosakot arī obligāti izdarāmos aprēķinus un dokumentācijas uzglabāšanas kārtību. Turklāt Izmeklēšanas komisija aicina Saeimas Tautsaimniecības	

⁹ 2013. gada 14. aprīļa Saeimas sēdes [stenogramma](#).

¹⁰ Bijušā ekonomikas ministra D. Pavļuta, 11. Saeimas Tautsaimniecības komisijas priekšsēdētāja Vj.Dombrovska, Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta direktores I. Ošas sniegtā informācija Sk.: Komisijās 16.02.2015. [sēdes protokols](#) Nr.10., 4.lpp.; Komisijas 19.01.2015. [sēdes protokols](#) Nr. 6., 5.-6. lpp.;

<p>Tautsaimniecības komisiju izvērtēt priekšlikumu stiprināt būvekspertīzes veicēju atbildību, Būvniecības likumā nosakot būvprojekta autoru un būvprojekta ekspertīzes veicēju solidarū atbildību;</p>		<p>~~komisiju izvērtēt priekšlikumu stiprināt būvekspertīzes veicēju atbildību, Būvniecības likumā nosakot būvprojekta autoru un būvprojekta ekspertīzes veicēju solidarū atbildību;~~</p>	
<p>10.5.3. Ekonomikas ministrija, slēdzot ar sertifikācijas institūcijām būvspeciālistu sertifikācijas deleģējuma līgumus [..]Tādēļ, īstenojot Izmeklēšanas komisijas priekšlikumu par būvspeciālistu sertifikācijas deleģēšanu ar Būvniecības likumu, ir jānosaka sertifikācijas institūciju tiesības sašaurināt kompetences jomu.</p>	<p>20.</p>	<p><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>10.5.3. Ekonomikas ministrija, slēdzot ar sertifikācijas institūcijām būvspeciālistu sertifikācijas deleģējuma līgumus [..] Tādēļ, īstenojot Izmeklēšanas komisijas priekšlikumu par būvspeciālistu sertifikācijas deleģēšanu ar Būvniecības likumu, ir jānosaka sertifikācijas institūciju tiesības sašaurināt kompetences jomu, vienlaikus normatīvi paredzot kritērijus un kārtību, kādā sertifikācijas institūcijas veic prakses sašaurināšanu.</p>	
<p>12.3. Publisko iepirkumu likums nosaka divus piedāvājuma izvēles kritērijus [..]:Ekonomikas ministrijai, sadarbojoties ar nozares speciālistiem, būtu jāizstrādā vadlīnijas un kritēriji saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma izvērtēšanai, ņemot vērā ne vien cenu, bet arī būvdarbu izpildes termiņu, garantijas un defektu novēršanas laiku u.c. Papildus minētajam Publisko iepirkumu likumā ir jāpalielina iepirkuma procedūrā uzvarējušo pretendentu atbildība par būvdarbu izpildes kvalitāti.</p>	<p>21.</p>	<p><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>12.3. Publisko iepirkumu likums nosaka divus piedāvājuma izvēles kritērijus [..] Ekonomikas ministrijai, sadarbojoties ar nozares speciālistiem, būtu jāizstrādā vadlīnijas un kritēriji saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma izvērtēšanai, ņemot vērā ne vien cenu, bet arī būvdarbu izpildes termiņu, garantijas un defektu novēršanas laiku u.c. Papildus minētajam Publisko iepirkumu likumā ir jāpalielina iepirkuma procedūrā uzvarējušo pretendentu atbildība par būvdarbu izpildes kvalitāti.</p>	
<p>16.6. Komisijas sēdēs iezīmējās arī problēma, kas saistīta ar neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu cietušajiem. Glābšanas darbu laikā mediķu atrašanās bīstamajā zonā ir jautājums, kam pēc Zolitūdes traģēdijas tiek pievērsta pastiprināta uzmanība. Saskaņā ar normatīvajos aktos VUGD noteiktajām funkcijām un uzdevumiem šis dienests</p>	<p>22.</p>	<p><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>16.6. Komisijas sēdēs iezīmējās arī problēma, kas saistīta ar neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu cietušajiem. Glābšanas darbu laikā mediķu atrašanās bīstamajā zonā ir jautājums, kam pēc Zolitūdes traģēdijas tiek pievērsta pastiprināta uzmanība. Saskaņā ar normatīvajos aktos VUGD noteiktajām funkcijām un uzdevumiem šis dienests vada un veic glābšanas darbus, glābēji ir apmācīti un gatavi sniegt pirmo palīdzību, taču medicīniskās palīdzības sniegšana nav viņu kompetencē.</p>	

vada un veic glābšanas darbus, glābēji ir apmācīti un gatavi sniegt pirmo palīdzību, taču medicīniskās palīdzības sniegšana nav viņu kompetencē.		Komisija rosina Veselības ministrijai kopā ar Iekšlietu ministriju izstrādāt vadlīnijas sadarbības stiprināšanai starp mediķiem un VUGD glābējiem, kā arī pārdomāt iespējamību, kā Zolitūdes traģēdijai līdzīgos gadījumos mediķi varētu, piemēram, instruēt glābējus medicīniskās palīdzības sniegšanā ar videokameru palīdzību.	
	23.	Izmeklēšanas komisija Galaziņojuma 22. nodaļai mainīt numerāciju uz "18", attiecīgi mainot turpmāko nodaļu numerāciju	
18. Par nepieciešamību izstrādāt informatīvus un izglītojošus materiālus tirdzniecības darbinieku drošībai darba vietās	24.	Izmeklēšanas komisija 19. Par nepieciešamību izstrādāt informatīvus un izglītojošus materiālus tirdzniecības darbinieku drošībai darba vietās	
18.3. Darbinieku drošība ārkārtējās situācijās [..]nav normatīvi noregulēts. Lai novērstu likuma robus šajā jautājumā, Labklājības ministrijai būtu jāizstrādā vadlīnijas pamatprofesiju (pārdevēja, kasiera, zāles darbinieka u.c.) rīcībai ārkārtējās situācijās. Paraugš šāda veida vadlīnijām ir atrodams Eiropas sociālā dialoga projekta "Trešās puses apdraudējumi" trešajā un ceturtajā nodaļā, kurās noteikti soļi veidam, kādā tirdzniecības nozarē strādājošajiem identificēt, novērst un samazināt iespējamo risku, kas radies ārkārtējās situācijās. Ievērojot to, ka būtiskos jautājumos par darbinieku rīcību ārkārtējās situācijās regulējums normatīvo aktu līmenī ir ļoti neskaidrs vai tā vispār nav (piemēram, darba devējam nav noteikts pienākums evakuēt darbiniekus, atskatot balss	25.	Izmeklēšanas komisija 19.3. Darbinieku drošība ārkārtējās situācijās [..]nav normatīvi noregulēts, bet nosaka vispārējas prasības darba vietu iekārtošanai.* Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdē ir apstiprināts "Darba aizsardzības prakses standarts mazumtirdzniecības nozarei", ** kas izstrādāts ar mērķi atvieglot darba aizsardzības normatīvo aktu prasību piemērošanu un izpildi, un kurā ir apkopotas mazumtirdzniecības nozares darbiem saistošās prasības, kā arī ar piemēriem skaidrota šo prasību piemērošana uzņēmumos, tai skaitā par rīcību ārkārtējās situācijās. Komisija iesaka tirdzniecības uzņēmumiem izmantot izstrādāto prakses standartu, rūpējoties par savu nodarbināto drošību un veselību darbā. Ņemot vērā, ka prakses standarts ir paredzēts vairāk darba devējiem un darba aizsardzības speciālistiem, kuru uzdevums ir apmācīt un instruēt nodarbinātos par droši darbu veikšanu, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kā arī rīcību ārkārtējos gadījumos, Komisija uzskata, ka būtu	* Latvijas Tirdzniecības asociācija 03.12.2014. vēstule Nr.ak-120301 , 1.lpp. ** Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomes 10.12.2014 sēdē apstiprināts " Darba aizsardzības prakses standarts mazumtirdzniecības nozarei ". *** Latvijas Tirdzniecības asociācija 03.12.2014. vēstule Nr.ak-120301 , 1.lpp.

<p>izziņošanas sistēmai), Komisija piekrīt Latvijas Tirdzniecības asociācijas priekšlikumam: lai maksimāli atvieglotu ieviešamo vadlīniju saprotamību ikvienam tirdzniecības nozares darbiniekam, darbinieku nepieciešamās rīcības atveidošanai būtu jāsagatavo videomateriāls, šim nolūkam piešķirot mērķdotāciju no valsts budžeta, savukārt videomateriāla pavairošana būtu pašu tirdzniecības uzņēmumu pienākums.</p>		<p>nepieciešami izglītojoši materiāli darbiniekiem. Labklājības ministrijai būtu jāizstrādā informatīvi izglītojoši materiāli (piemēram, informatīvi plakāti, videopadomi) darbinieku—rīcībai ārkārtējās situācijās, lai veicinātu darbinieku informētību par pareizu un drošu rīcību. ***</p>	
<p>20.7.2. Lai nodrošinātu apsarga profesijas kvalifikācijas piešķiršanu pēc vienotiem principiem līdz apsarga profesijas standarta ieviešanai 2017.gadā, Valsts policijai, uzklausot nevalstisko organizāciju viedokli, būtu jāizstrādā profesionālās pilnveides programmas “Apsardzes darbs” paraugprogramma un spēkā esošo profesiju standarta saturam atbilstoši kvalifikācijas pārbaudījuma jautājumi.¹¹</p>	<p>26.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>21.7.2. Lai nodrošinātu apsarga profesijas kvalifikācijas piešķiršanu pēc vienotiem principiem līdz apsarga profesijas standarta ieviešanai 2017.gadā, Valsts policijai, uzklausot nevalstisko organizāciju viedokli, būtu jāizstrādā profesionālās pilnveides programmas “Apsardzes darbs” paraugprogramma un topošajam profesiju standarta saturam atbilstoši kvalifikācijas pārbaudījuma jautājumi.¹²</p>	
	<p>27.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Izmeklēšanas komisija</u></p> <p>Papildināt galaziņojumu ar kopsavilkumu:</p> <p>Kopsavilkums</p> <p>Komisija, izvērtējot Zolitūdes traģēdiju veicinošās nepilnības valsts un pašvaldību iestāžu darbā un normatīvajā regulējumā, secina, ka būvniecības politiku ir noteikušas īstermiņa mērķu vadītas intereses, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likvidējot Valsts būvinspekciju, tika zaudēta iespēja realizēt vienotu valsts politiku būvniecībā, vienlaikus ievērojami samazinot valsts uzraudzību būvniecībā; - būvniecību regulējošās normas izstrādātas, nebalstoties uz jomas problēmu izpēti un nedefinējot sasniedzamos mērķus, līdz ar ko tās 	

¹¹ Latvijas Drošības biznesa asociācijas 19.05.2015. [vēstule Nr.10/15](#), 2.–3.lpp.

¹² Latvijas Drošības biznesa asociācijas 19.05.2015. [vēstule Nr.10/15](#), 2.–3.lpp.

		<p>ir savstarpēji pretrunīgas, mākslīgi sarežģītas un rada riskus sabiedrības drošībai;</p> <p>Komisija ir formējusi virkni priekšlikumu normatīvā regulējuma un valsts un pašvaldību iestāžu darba uzlabošanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - būvniecības nozares mērķtiecīgai vadīšanai valdībai sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām ir jāizstrādā politikas plānošanas dokuments tuvākajiem gadiem; - jāizstrādā un jāpieņem grozījumi Būvniecības likumā, t.sk. pastiprinot prasības būvprojektu ekspertīzei un būvju ekspluatācijas drošībai, kā arī pastiprinot atbildību visā būvniecības procesā. Būvniecības likumā un tam pakārtotajos Ministru kabineta noteikumos ir jāprecizē publiskas ēkas jēdziens, jānosaka sabiedrības informēšanas pienākums saistībā ar būvatļaujas nosacījumu izpildi, kā arī jāveic vairāki citi uzlabojumi; - nepieciešams noteikt, ka galvenā atbildība par neatbilstoša būvizstrādājumu iestrādāšanu būvē jāuzņemas būvdarbu veicējam (ģenerāluzņēmējam). Ir jānosaka administratīvā atbildība par atsevišķu prasību neizpildīšanu, kā arī jāprecizē kārtība, kādā būvvalde atļauj turpināt būvdarbus, kad tie ir apturēti. Ir jāizveido datubāze internetā, kurā būtu pieejama informācija par būvizstrādājumu atbilstību apliecinošu dokumentāciju, kritērijiem, pēc kuriem tā jāvērtē, kā arī cita nepieciešamā informācija. Tāpat ir nepieciešams palielināt Patērētāju tiesību aizsardzības centra kapacitāti; - publisko iepirkumu procedūrā dominējošais zemākās cenas kritērijs, nekvalificētu apakšuzņēmēju algošana iepirkuma prasību izpildei, iepirkuma līgumu nesankcionēta grozīšana pēc uzvaras konkursā būtiski samazina būvju kvalitāti un drošumu. Nepieciešams izstrādāt vadlīnijas saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma izvērtēšanai, paaugstināt iepirkuma speciālistu kvalifikāciju, kā arī ieviest drošības naudas iemaksu par sūdzību izskatīšanu Iepirkumu uzraudzības birojā. Ieteicams lielāko iepirkumu veikšanai izveidot 	
--	--	---	--

		<p>centralizētas iepirkuma institūcijas;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Būvniecības informācijas sistēma pašreizējā attīstības stadijā nenodrošina informāciju par būvniecības procesā esošajiem objektiem, tādēļ ir nepieciešams nekavējoties rast resursus tālākai informācijas sistēmas attīstīšanai, tādējādi samazinot birokrātiju un efektīvizējot uzraugošo institūciju darbu; - būvspeciālistu sertifikācijas funkcija ir jādeleģē ar Būvniecības likumu, nevis deleģēšanas līgumiem. Sertifikācijas institūcijām jāparedz tiesības anulēt sertifikātus gadījumos, kad tās konstatē rupjus profesionālās darbības pārkāpumus. Jānosaka, ka būvprojekta ekspertīzes veicējiem ir jābūt pieredzei to būvju projektēšanā, kurām ekspertīze noteikta kā obligāta, kā arī jāietver prasība par profesionālās darbības un ētikas pārkāpumu neesamību; - Traģēdijas ietekmē izveidotā Būvniecības biroja funkcijas būtu paplašināmas, biroja izveide veicina drošu būvniecību, bet institūcijas finansējums būtu jāpalielina; - ir jāstiprina pašvaldību būvvalžu kapacitāte un pilnvaras, tai pat laikā jācenšas būtiski nepalielināt to funkciju apjomu. Ir jāveicina apvienoto būvvalžu veidošana, un jāpalielina metodiskās palīdzības apjoms pašvaldību būvvaldēm; - nepieciešams normatīvi noteikt atbildību un sankcijas par vides pieejamības prasību neievērošanu visās būvniecības stadijās; - jāizstrādā un jāpieņem Lobēšanas atklātības likums, nodrošinot lobēšanas procesa atklātību un lobētāju vienlīdzību, ieviešot publisku lobētāju reģistru, tā veicinot normatīvo aktu kvalitatīvu izstrādi. Tāpat ir nepieciešams ieviest identifikācijas kartes visiem būvniecībā nodarbinātajiem, tādējādi veicinot drošu būvdarbu izpildījumu un samazinot ēnu ekonomikas īpatsvaru būvniecībā; - jāizveido likumdošanas analītiskais dienests Saeimā, ietverot pirmlikumdošanas (ex ante) un pēclikumdošanas (ex post) novērtēšanas sistēmu; - katastrofu pārvaldīšanas koordinācijā starp valsts un pašvaldību iestādēm pastāv neskaidrības, tādēļ nepieciešams noteikt skaidru un 	
--	--	---	--

		<p>vienvērtīgu kompetento iestāžu rīcību ārkārtējās situācijās, precizējot hierarhiju starp iesaistītajām pusēm, vienlaicīgi palielinot pašvaldību uzdevumus katastrofu seku novēršanas procesā. Nepieciešams optimizēt pašvaldību civilās aizsardzības komisiju skaitu, lai palielinātu pašvaldību finansiālās iespējas reaģēt uz iespējamām katastrofām;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta materiāltehniskais nodrošinājums ir zems. Nepieciešams ne tikai steidzami atjaunot un modernizēt vairākus ugunsdzēsības depo un speciālo tehnisko aprīkojumu glābējiem, bet arī veicināt iedzīvotāju ar īpašām prasmēm apzināšanu un piesaistīšanu glābšanas darbiem. Jāmodernizē civilās trauksmes apziņošanas sistēma, ieviešot šūnu apraides sistēmu iedzīvotāju informēšanai ārkārtējos gadījumos, izdarot attiecīgos grozījumus arī Elektronisko sakaru likumā; - jānodrošina sabiedrībai iespēja ziņot par konstatētiem tiesību un ētikas normu pārkāpumiem, ieviešot efektīvu trauksmes cēlēju tiesiskās aizsardzības mehānismu. Šim nolūkam valsts iestādēm jānodrošina “vienas pieturas princips” personai ziņojot par pārkāpumiem, jāparedz konfidenciali ziņošanas kanāli, skaidri jānosaka iesniegumu izskatīšanas kārtība, jāveicina sabiedrības informētība par trauksmes celšanas iespējām un uzticība valsts reaģēšanai uz iesniegumiem, nodrošinot nepieciešamo tiesisko aizsardzību un juridisko palīdzību trauksmes cēlējiem; - nepieciešams noteikt skaidras vadlīnijas sociālās palīdzības sniegšanai ārkārtējās situācijās; valstij jāuzņemas koordinējošā loma palīdzības sniegšanā sniedzot palīdzību visiem tiem, kuriem tā nepieciešama, kā arī novēršot palīdzības pārklāšanos. Veselības ministrijai jāizstrādā valsts mēroga plāns medicīniskās palīdzības sniegšanai traumatizējošu notikumu un katastrofu gadījumos dažāda apjoma cietušo grupām, izveidojot kompetentu krīžu speciālistu sarakstu. Labklājības ministrijai jāizdara grozījumi normatīvajos aktos, pielāgojot personas datu aizsardzības prasības ārkārtēju situāciju vajadzībām, kā arī jānosaka principi, pēc kuriem arī citas	
--	--	---	--

		<p>sabiedrības grupas, kā Talsu traģēdijā cietušie un bojāgājušo tuvinieki, varētu pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem.</p> <p>Izmeklēšanas komisija, izvērtējusi tai pieejamo informāciju par Valsts policijas veikto izmeklēšanu secina, ka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pašreizējā kriminālprocesa stadijā, nav pamata pārmest Valsts policijai lēnu izmeklēšanu. Par izmeklēšanas kvalitāti varēs spriest tikai pēc tiesas procesa noslēguma. 	
	28.	<p style="text-align: center;"><u>Komisijas loceklis Artuss Kaimiņš</u></p> <p>Papildināt galaziņojumu ar jaunu 7.4.5. punktu šādā redakcijā:</p> <p>7.4.5. Zolitūdes traģēdija ir ārkārtas notikums, par kuru sabiedrība pieprasa politisko un morālo atbildību no amatpersonām, kuru pārraudzībā atradās būvniecības joma. Atšķirībā no kriminālatbildības politiskā un morālā atbildība nav saistāma ar amatpersonu motīviem vai traģēdijas tehniskajiem cēloņiem. Politiskā un morālā atbildība ir rodama valsts pārvaldības attiecībās ar sabiedrību, kas uztur morālu prasību par notikušo. Taču atbildību var pieprasīt tikai un vienīgi no indivīdiem, jo tie ir spējīgi veikt izvēles. Līdz ar to, neatkarīgi no motīviem, sabiedrības priekšā par traģēdiju morāli un politiski atbildīgas var būt tikai amatpersonas. Ņemot vērā būvniecības jomas pārstāvju izteikto viedokli, kā arī iepriekš minētajā Valsts kontroles Revīzijas ziņojumā pausto, un to, ka lēmumu par Valsts būvinspekcijas reorganizāciju (likvidāciju) pieņēma amatpersonas, par Zolitūdes traģēdiju un tās izraisītajām sekām politiski un morāli atbildīgi ir sekojoši bijušie valdības locekļi - Valdis Dombrovskis, bijušais Ministru prezidents, kas ieņēma šo amatu, kad tika likvidēta būvniecības kontrole valstiskā līmenī, reorganizējot Valsts būvinspekciju 2009. gada 1. jūlijā; Artis Kampars, bijušais ekonomikas ministrs, kas ieņēma šo amatu, kad tika likvidēta būvniecības kontrole valstiskā līmenī; kā arī Anrijs Matīss, Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs, kurš strādāja Arta Kampara vadībā. No 2011. gada 25. oktobra līdz 2014. gada 22. janvārim ekonomikas ministra amatu ieņēma Daniels Pavļuts. No 2010. gada 8. februāra līdz 2013. gada novembra beigām Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra amatu ieņēma Juris Pūce, kurš no amata atkāpās tieši pēc Zolitūdes traģēdijas, jo tapa</p>	

		<p>zināms, ka Jura Pūces sievas vadītā organizācija “Ascendum” saņēmusi ziedojumus no “RE&RE”. Ne Daniela Pavļuta kā ekonomikas ministra un par būvniecības nozari atbildīgās amatpersonas, ne Jura Pūces kā Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra rīcība nebija vērsta uz būvniecības kontroles atjaunošanu un stiprināšanu.</p> <p>Gan 2009. gada 11. marta Valda Dombrovska vadītās valdības deklarācijā¹³, gan 2010. gada 3. novembra Valda Dombrovska vadītās valdības deklarācijā¹⁴, gan 2011. gada 25. oktobra Valda Dombrovska vadītās valdības deklarācijā¹⁵ tika iekļauti punkti, kuros attiecīgā valdība apņemas izstrādāt un pieņemt jaunu Būvniecības likumu un izveidot sabiedrībai drošu, videi un cilvēka veselībai draudzīgu, būvniecību, nodrošināt kompetentu būvuzraudzību. Neskatoties uz deklarēto, jauns Būvniecības likums valdībā tika apstiprināts tikai 2011. gada 12. aprīlī, un tajā nebija paredzēta būvniecības kontroles atjaunošana valstiskā līmenī, tādējādi nenodrošinot sabiedrībai un videi drošu būvniecību. Iepriekš minēto valdības deklarāciju darbības laikā par būvniecības nozari valstī, tātad par deklarētā izpildi, atbildīgas bija iepriekš nosauktās piecas amatpersonas.</p> <p>Tieši uzskaitīto iemeslu dēļ par Zolitūdes traģēdiju gan politiski, gan morāli atbildīgs ir bijušais Ministru prezidents Valdis Dombrovskis un pārējās iepriekš nosauktās amatpersonas. Sabiedrība pieprasa morālo un politisko atbildību par traģēdiju, un tā gulstas uz Valdi Dombrovski, Arti Kamparu, Anriju Matīsu, Danielu Pavļutu un Juri Pūci. Politiski dotie solījumi un apņemšanās netika pildīti, kā rezultātā būvniecības nozares nekontrolētā un nesakārtotā vide noveda pie Zolitūdes traģēdijas.</p>	
	<p>29.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Komisijas loceklis Ints Dālderis</u></p> <p style="text-align: center;">Papildināt galaziņojumu ar jaunu nodaļu šādā redakcijā: 7. Rīgas pilsētas pašvaldības īstenotā būvniecības kontrole 7.1. Atbilstoši ārējiem normatīviem aktiem, īpaši tolaik spēkā esošajam</p>	

¹³ Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (12.03.2009.-02.11.2010.). 7.5.1. punkts.

¹⁴ Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (03.11.2010.-25.10.2011.). 11.32., 11.33. punkts.

¹⁵ Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (25.10.2011.-22.01.2014.).

	<p>Būvniecības likumam, visa atbildība 2013. gadā par būvniecības procesu kā autonomo pašvaldības funkciju bija pašvaldībām¹⁶ Līdz ar to vienīgā publiskā institūcija, kuras pienākumos bija izveidot funkcionēt spējīgu ārējo normatīvo aktu sistēmu pašvaldības saistošo noteikumu veidā Rīga, un vienīgā persona, kuras pienākums bija uzraudzīt Lielveikala celtniecību bija Rīgas pilsētas pašvaldība.¹⁷ Šī iemesla dēļ Komisija uzskatīja par pienākumu izvērtēt Rīgas pilsētas pašvaldības atbildību Traģēdijā.</p> <p>7.2. Būvniecības likuma¹⁸ 7. panta pirmās daļas ceturtais punkts noteica, ka vietējo pašvaldību kompetencē ir kontrolēt, kā būvniecības dalībnieki ievēro Būvniecības likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, un nodrošināt būvniecības procesa tiesiskumu savā administratīvajā teritorijā. Saskaņā ar panta otro daļu būvniecības pārzināšanai un kontrolei vietējā pašvaldība savā administratīvajā teritorijā izveido būvvaldi, Rīgas administratīvajā teritorijā ir izveidota Rīgas pilsētas būvvalde.</p> <p>7.3. Saskaņā ar toreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, būvvaldēm un to sastāvā ietilpstošajiem būvinspektoriem bija noteikti konkrēti pienākumi un piešķirts plašs pilnvaru loks. Piemēram, Būvniecības likuma 30. pantā bija noteikts, ka būvinspektoram ir tiesības apskatīt un pārbaudīt būves, ieiet tajās, apsekot tās, pieprasīt paskaidrojumus un Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos dokumentus, kā arī lūgt uz būvuzņēmēja vai būvētāja rēķina atbrīvot telpas, padarot tās pieejamas, un atsegt būvju daļas, lai varētu pārbaudīt uzbūvēto konstrukciju, ja konstatētas nedrošuma pazīmes. Būvinspektoram bija tiesības apturēt būvniecību līdz laikam, kad atzinumā dotie norādījumi tiek izpildīti.¹⁹ Arī Latvijas tiesu judikatūrā ir atzīts, ka neraugoties uz citu būvniecībā iesaistīto personu atbildību,</p>	
--	---	--

¹⁶ Galaziņojuma 7.5.4. punkts.

¹⁷ Plašsaziņas līdzekļos pieejamā informācija liecina, ka darbības Lielveikala būvatļaujas saņemšanai tika uzsāktas 2009. gadā. Būvatļauja Lielveikala pirmajai kārtai tika izdota 08.09.2011, otrajai kārtai 24.09.2012. Sk.: Žurnāla „Ir” [publicētā](#) informācija; Bijušā ekonomikas ministra A. Kampara 27.08.2015. vēstules Izmeklēšanas komisijai [pielikums](#), 2lpp..

¹⁸ **Piebilde.** Nodaļā minēti būvniecības jomas normatīvie akti, kas bija spēkā līdz 2014. gada 1. oktobrim, kad spēkā stājās jaunais Būvniecības likums.

¹⁹ **Piebilde.** Būvniecības likumam pakārtotajos Ministru kabineta noteikumos būvvalžu un to sastāvā ietilpstošo būvinspektoru tiesības un pienākumi ir precīzi un detalizēti atrunāti.

	<p>pašvaldībā kā attiecīgajā administratīvajā teritorijā būvniecību kontrolējošā institūcija saglabā savu atbildību par būvniecības procesa tiesisku norisi.²⁰</p> <p>7.4. Ņemot vērā faktu, ka Valsts policija ir lūgusi uzsākt kriminālvajāšanu pret trim būvvaldes amatpersonām atbilstoši Krimināllikuma 319. panta trešajai daļai, proti, valsts amatpersonas bezdarbība, ja ar to izraisītas smagas sekas,²¹ Komisijai nav tiesību dublēt kriminālprocesa virzītāja un tiesas darbu, lai noskaidrotu, vai pašvaldības amatpersonas Lielveikala celtniecības sakarā ir veikušas administratīvi vai krimināli sodāmas darbības. Turklāt kriminālprocesuālu darbību politiska izvērtēšana var nopietni kaitēt tiesību aizsardzības iestāžu veiktajai izmeklēšanai un taisnīgam tiesas spriedumam.²²</p> <p>7.5. Vienlaikus, kriminālprocesa esība neatbrīvo Komisiju no pienākuma izvērtēt Rīgas pilsētas būvvaldes institucionālo sistēmu, un tās iespējamo ietekmi uz Traģēdiju:</p> <p>7.5.1. Rīgas pilsētas pašvaldības institucionālā sistēma būvniecības jomā ir sekojoša:</p> <p>7.5.1.1. Saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības nolikumu²³ ir izveidots Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments (turpmāk nodaļā – Departaments), kura viena no funkcijām ir būvniecības procesa tiesiskuma uzraudzība. Departaments ir pakļauts Rīgas domes priekšsēdētājam, bet deputātu kontroli pār Departamenta darbību īsteno Pilsētas attīstības komiteja. Saskaņā ar Departamenta nolikumu²⁴ tā funkcijās ietilpst uzdevums veicināt vienotu praksi būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanā, sniegt atzinumus un priekšlikumus par būvniecību</p>	
--	--	--

²⁰ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 01.07.2010. [spriedums](#) lietā Nr. SKA – 107/2010

²¹ Skatīt galaziņojuma 6. nodaļu.

²² 24.08.2015. Komisijas sēdē pats Valsts policijas priekšnieks Ints Ķuzis vēlreiz apliecināja, ka kriminālprocesā iegūto pierādījumu publicēšana, var nopietni ietekmēt tiesas procesa iznākumu. Ņemot vērā, ka Komisijas sēdes ir atklātas, un aizklātās sēdēs nebūtu izslēdzama informācijas noplūšana, tad būvvaldes darbinieku iztaujāšana un citu ziņu iegūšana, varētu tikt izmantota par labu apsūdzētajiem. Sk.: Komisijas 24.08.2015. [sēdes protokols](#) Nr. 20, 5.lpp.

²³ Rīgas domes 01.03.2011 saistošie noteikumi Nr. 114 “Rīgas pilsētas pašvaldības nolikums” (spēkā no 05.03.2011.). Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=227996>

²⁴ Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta nolikums. Pieejams: <http://www.rdpad.lv/departaments/nolikums/>

	<p>reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un veikt citus uzdevumus;</p> <p>7.5.1.2 Saskaņā ar Rīgas pilsētas būvvaldes nolikumu²⁵ Rīgas pilsētas būvvalde ir Rīgas domes priekšsēdētāja pakļautībā esoša pašvaldības iestāde, kas Rīgas pilsētā kontrolē būvniecības procesa tiesiskumu, pārrauga un kontrolē vides objektu izvietojumu, pilsētas apstādījumus, detālplānojumu izstrādi un realizāciju, zemes ierīcību, nodrošina kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un adrešu piešķiršanu. Rīgas pilsētas pašvaldības nolikuma 130. punktā noteikts, ka Rīgas pilsētas būvvaldes faktisko rīcību un izdoto sākotnējo administratīvo aktu privātpersona var apstrīdēt pie Departamenta direktora, ja citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts citādi. No iepriekš minētā izriet, ka, nolikumā ir noteikta Rīgas pilsētas būvvaldes administratīvo aktu apstrīdēšana Departamentā, bet Departamentam būvvalde nav padota, tā ir pakļauta Rīgas domes priekšsēdētājam.</p> <p>7.5.1.3. Saskaņā ar Rīgas pilsētas arhitekta biroja nolikumu²⁶ Rīgas pilsētas arhitekta birojs ir pašvaldības aģentūra, kura atrodas Rīgas domes priekšsēdētāja pakļautībā. Tā uzdevumi ir, piemēram, sniegt profesionālu atbalstu arhitektūras projektiem kvalitatīvas pilsētvides veidošanai pašvaldības administratīvajā teritorijā, sistematizēt arhitektūras pakalpojumus pašvaldībā, atbilstoši aģentūras kompetencei sniegt konsultācijas par normatīvo aktu izstrādi, to grozījumiem un papildinājumiem, atbilstoši aģentūras kompetencei sagatavot nosacījumus un atzinumus arhitektūras projektiem pašvaldībā.²⁷</p> <p>7.6. Komisija uzsver:</p> <p>7.6.1. Rīgas pilsētas būvvaldes administratīvo aktu un faktiskās rīcības apstrīdēšanas sistēma neatbilst ne Rīgas pilsētas pašvaldības nolikuma 19.2.3. apakšpunktā noteiktajai Rīgas pilsētas būvvaldes institucionālajai padotībai (būvvaldes pakļautība domes priekšsēdētājam), ne arī nolikuma 2. pielikumam “Rīgas pašvaldības pārvaldes struktūra”, kurā noteikts, ka Departaments ir padots pakļautības formā Rīgas domes priekšsēdētāja</p>	
--	---	--

²⁵ Pieejams: <http://www.rpbv.lv/nolikums>

²⁶ Pieejams: <http://goo.gl/gqIEtu>

²⁷ Tajā skaitā, piemēram, sagatavot atzinumu Departamentam par detālplānojumiem, kas izstrādājami saskaņā ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem par Rīgas teritorijas izmantošanu un apbūvi, izskatot izstrādāto detālplānojuma 1.redakciju; sagatavot atzinumu Rīgas pilsētas būvvaldei par būvniecības iecerēm, kurām organizējama publiskā apspriešana saskaņā ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem par Rīgas teritorijas izmantošanu un apbūvi, pirms būvniecības ieceres nodošanas publiskai apspriešanai.

	<p>vietniekam, savukārt, Rīgas pilsētas būvvalde padota pakļautības formā domes priekšsēdētājam kā “īpaša statusa institūcija”;</p> <p>7.6.2. Departamentam nav tiesību dot rīkojumus Rīgas pilsētas būvvaldei, padotības neesība neļauj dot rīkojumus arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā kā tas paredzēts Valsts pārvaldes iekārtas likuma²⁸ 5. panta septītajā daļā. Departaments tiesiski pret būvvaldi nevar izmantot Valsts pārvaldes iekārtas likumā paredzētās augstākas iestādes tiesības.²⁹ Apstrīdēšanas process ir tikai viens Administratīvā procesa likuma³⁰ elements attiecībā pret privātpersonu tiesību īstenošanu, kas nevar aizstāt pilnvērtīgu augstākas iestādes kontroli. Ņemot vērā, ka Rīgas domes priekšsēdētājs nav izveidojis atsevišķu kontroles sistēmu Rīgas pilsētas būvvaldei, kā arī Departamentam to nav tiesību veikt, tad nepastāv augstākas iestādes kontrole pār Rīgas pilsētas būvvaldi.</p> <p>7.6.3. Funkcionāli savstarpēji loģiski saistītu iestāžu kā Rīgas pilsētas arhitekta birojs, Departaments un Rīgas pilsētas būvvalde neiekļaušana hierarhiskā sistēmā – proti, racionāli, pakāpeniski, savstarpēji padotā sistēmā – bet formāla padošana Rīgas domes priekšsēdētājam jau pirmsšķietami vien palielina Rīgas domes priekšsēdētāja neformālo varu un politisko ietekmi, taču nerod tiesiskus risinājumus no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta principiem izrietošai pastāvīgi pārbaudītai, efektīvai, subsidiārai, priekšpārbaudei un pēc pārbaudei pakļautai pastāvīgi funkcionējošai pastarpinātās pārvaldes iestāžu tiesiskajai sistēmai;</p> <p>7.6.4. Ņemot vērā secināto, Komisijas ieskatā Lielveikala celtniecības laikā, Rīgas pilsētas pašvaldībā pastāvošā būvniecības uzraudzības sistēma bija neefektīva un nevajadzīgi sadrumstalota, kas, iespējams, ir novedis pie Traģēdijas.</p> <p>7.7. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 76. panta pirmā daļa nosaka, ka atvasinātas publiskas personas iestāžu un amatpersonu iekšējo normatīvo aktu izdošanas un spēkā stāšanās kārtību nosaka tās orgāns. Pašvaldības orgāns saskaņā ar Latvijas tiesību teoriju ir tās dome. Tas nozīmē, ka Latvijā</p>	
--	---	--

²⁸ Valsts pārvaldes iekārtas likums: pieņemts 06.06.2002. (spēkā no 01.01.2003.)// Latvijas Vēstnesis, 21.06.2002., Nr.94.

²⁹ Tiesības iegūt informāciju (34. pants), dienesta pārbaudes tiesības (35. pants), tiesības ierosināt disciplinārlietu (36. pants), pilnvaru pārņemšanas tiesības (37. pants).

³⁰ Administratīvā procesa likums: pieņemts 25.10.2001. (spēkā no 01.02.2004.)// Latvijas Vēstnesis, 14.11.2001., Nr.164.

		<p>teorētiski var veidoties vairāk ne kā simt iekšējo normatīvo aktu sistēmu, kas ir savstarpēji atšķirīgas to funkcionālas un institucionālās uzbūves, izdošanas kārtības, saskaņošanas kārtības un spēkā stāšanās ziņā. Šāda situācija nonāk būtiskā pretrunā ne tika ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantā nostiprinātajiem tiesību principiem, bet arī ar Satversmes 90. pantā nostiprināto pamattiesību ikvienam zināt savas tiesības. Komisijas ieskatā šāds Valsts pārvaldes iekārtas likuma regulējums ir veicinājis nepareizi izveidoto būvniecības uzraudzības sistēmu Rīgas pilsētā. Tāpēc Valsts pārvaldes iekārtas likuma 76. pants būtu papildināms, paredzot vismaz vienotus principus iekšējo normatīvo aktu veidošanā, kā arī nosacījumus un vienotu kārtību iekšējo normatīvo aktu saskaņošanā, kas paredzētu arī Tieslietu ministrijas vienotu metodoloģisku kontroli pār visu atvasināto publisko personu – tajā skaitā pašvaldību, augstskolu, zinātnisko institūciju, speciālo ekonomisko zonu un brīvostu – iekšējiem normatīvajiem aktiem.</p>	
	<p>30.</p>	<p><u>Komisijas loceklis Artuss Kaimiņš</u></p> <p>Papildināt galaziņojuma 8.6. punktu ar šādu tekstu: Tomēr, Komisija arī konstatējusi, ka Būvniecības birojam piešķirtais finansējums tiek izlietots nepārdomāti, neizvērtējot primārās nepieciešamības kopsakarā ar Būvniecības likumā nostiprinātajām Būvniecības biroja funkcijām. Proti, saskaņā ar publiski pieejamu informāciju³¹ un Būvniecības biroja mājaslapā pieejamo līgumu³², Būvniecības birojs noslēdzis līgumu par ārpakalpojumu – sabiedrisko attiecību pakalpojumu sniegšanu. No līguma izriet, ka Būvniecības birojs par sabiedrisko attiecību pakalpojumiem gadu ik mēnesi maksās EUR 2420,00 pakalpojuma sniedzējam SIA “Nords Porter Novelli” par 30 darba stundām mēnesī, kopā EUR 29 040,00 lai gan Būvniecības biroja ir nodarbināts sabiedrisko attiecību speciālists. Būvniecības</p>	

³¹ LTV raidījums De Facto. 30.08.2015. Pieejams: <http://ltv.lsm.lv/lv/raksts/30.08.2015-buvniecibas-birojam-nepietiek-naudas-buvinspektoriem-tere-public.id55180/>

³² Sadarbības līgums starp Būvniecības valsts kontroles biroju un SIA “Nords Porter Novelli”. Pieejams: http://www.bvkb.gov.lv/sites/default/files/ligums_lv_2015_bvkb_30072015.pdf

		<p>biroja direktors P. Druķis atzinis, ka par sabiedrisko attiecību pakalpojumiem tērēto naudu, būtu iespējams apmaksāt vienu būvinspektora amata vietu. Nav skaidrs, kādēļ valsts iestādei, kura izveidota konkrētu valsts pārvaldes funkciju īstenošanai, ir nepieciešams “reklamēties” un saņemt pakalpojumus sabiedrisko attiecību jomā, turklāt par tik lieliem finanšu līdzekļiem. Līdz ar to Komisija uzskata, ka Būvniecības birojs tam piešķirtos līdzekļus nepārdomāti izšķērdē, un, ka pirms finansējuma palielināšanas, būtu kritiski jāizvērtē esošo finanšu līdzekļu izlietošanas pamatprincipi kopsakarā ar Būvniecības biroja funkcijām.</p>	
	<p>31.</p>	<p><u>Komisijas locekle Ingūna Rībena</u></p> <p>Papildināt galaziņojumu aiz 9.4.10. punkta:</p> <p>9.4.11. Būvniecības likuma 19.panta otrajā un trešajā daļā noteikta zemes un būves īpašnieka atbildība, kas aprobežojas ar atbildību par normatīvajiem aktiem atbilstošu būvspeciālistu izvēli, kā arī atbildību par patvaļīgu būvniecību, ja tā notiek līdz atzīmes par būvdarbu nosacījumu izpildi izdarīšanai. 19.pantā noteikta arī būvprojekta izstrādātāja, būvdarbu veicēja, būvuzrauga un būveksperta atbildība. Tādējādi Būvniecības likuma 19.pantā vērojama nekonsekvence – atbildība noteikta atsevišķām fiziskām (būvuzraugs un būveksperts) un atsevišķām juridiskām (būvprojekta izstrādātājs, būvdarbu veicējs) personām.</p> <p>9.4.12. Savukārt Būvniecības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru Kabineta noteikumos šobrīd sastopami termini – būvniecības ierosinātājs, pasūtītājs, taču nav dots šo terminu skaidrojums, līdz ar to nav skaidrs, vai un kāda saistība pastāv starp šīm divām personām. Tiek lietoti arī termini „īpašnieks” un „persona, kurai izdota būvatļauja”. Būvniecības likumā un uz tā pamata izdotajos MK noteikumos fragmentāri definēti vairāki pienākumi un tiesības šīm personām.</p> <p>9.4.13. Būvniecība ir nepieciešama īpašnieka/valdītāja/pasūtītāja/būvniecības ierosinātāja interešu realizācijai un par viņa līdzekļiem, kas savukārt nozīmē būtisku īpašnieka lēmumu ietekmi uz būvprojekta projekta risinājumu kvalitāti/ būvdarbu kvalitāti, tāpēc nav pieļaujams, ka aktuālā Būvniecības likuma redakcija būtiski samazina</p>	

	<p>īpašnieka/valdītāja/pasūtītāja/būvniecības ierosinātāja noteikto atbildību, aprobežojot to ar Būvniecības likumā un Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajām atbildības jomām:</p> <p>Atb. Civillikuma 1084. Katram būves īpašniekam, lai aizsargātu sabiedrisko drošību, jātur sava būve tādā stāvoklī, ka no tās nevar rasties kaitējums ne kaimiņiem, ne garāmgājējiem, ne arī tās lietotājiem.</p> <p>Likumā noteikto savukārt grūti realizēt, ja īpašnieks nav bijis kompetents izvērtēt būvprojektu un ar tā risinājumiem saistītos riskus. Iesakām paredzēt to, ka 3. grupas būvobjekta īpašniekam būvprojektēšanas procesā ir jānodrošina atbilstoša kompetence, piesaistot nepieciešamos būvspeciālistus un pilnvarojot viņus apstiprināt būvprojekta risinājumus.</p> <p>9.4.14. Īpašnieka izpratnes/kompetences trūkums būvprojektēšanas procesā noved pie vēlākas nepieciešamības koriģēt būvprojekta risinājumus un izmaksas jau būvniecības laikā. Ņemot vērā īsos termiņus, tas būtiski palielina būvprojekta autoru/būvuzraugu kļūdu risku!</p> <p>9.4.15. Īpašnieka atbildības samazināšana/ierobežošana un objektīvas statistikas trūkums par esošo objektu būvizmaksām un to būvprojektēšanas un būvniecības termiņiem izraisa kļūdas arī finanšu un termiņu plānošanā un turklāt palielina iespējas būvniecības kreditētājiem/finansētājiem mēģināt savās savtīgajās interesēs ietekmēt būvniecības un būvprojektēšanas izmaksas/kvalitāti un termiņus. Svarīgi būtu risināt objektīvas statistikas un dažādu datu uzkrāšanas un pieejamības jautājumu, kam būtu īpaši nozīmīga loma publiskajos iepirkumos.</p> <p>9.4.16. Lai skaidrāk noteiktu būvniecības dalībnieku atbildību, nepieciešams</p> <p>9.4.16.1. Būvniecības likumā skaidri un saprotami noteikt: būves īpašnieki savas ieceres realizācijai piesaista konsultantus – būvuzraugus, būvprojektētājus un būvuzņēmējus, kas sniedz savus pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.</p> <p>9.4.16.2. Normatīvajos aktos precizēt dažādo būvniecības dalībnieku definīcijas un terminu lietojumu normatīvu tekstā,</p> <p>9.4.16.3. Precizēt būvniecības dalībnieku – juridisko un fizisko personu – atbildību pēc vienotiem principiem, ņemot vērā tām noteiktos pienākumus, tiesības un katra kompetenci,</p> <p>9.4.16.4. Papildināt Vispārīgos būvnoteikumus, nosakot visu būvniecības procesa dalībnieku – gan fizisko, gan juridisko personu), tai</p>	
--	---	--

		skaitā īpašnieka/valdītāja/pasūtītāja/būvniecības ierosinātāja, pienākumus; 9.4.16.5. Precizēt atbildīgo par patvaļīgu būvniecību pēc atzīmes par būvdarbu nosacījumu izpildi izdarīšanas.	
	32.	<p style="text-align: center;"><u>Komisijas loceklis Ringolds Balodis</u></p> <p style="text-align: center;">Papildināt galaziņojumu aiz 15.3. punkta:</p> <p>15.4. Ņemot vērā vairākus savstarpēji saistītus apstākļus būvniecības procesā, proti, ievērojamus apgrozāmos finanšu līdzekļus, būvniecības procedūras sarežģītību, daudzu juridisku personu, kā arī kredītiestāžu iesaisti, nelegālās nodarbinātības iespējas, neviennozīmīgu tiesisko regulējumu un vājus kontroles mehānismus pār atbildīgo amatpersonu darbu būvniecības organizēšanā, būvniecība Latvijā ir pakļauta ļoti augstiem korupcijas riskiem. Tāpēc nepieciešams veikt pasākumu kopumu, saistītu ar būvniecībā iesaistīto personu, it īpaši būvuzraugu, būvuzņēmēju un būvprojektu ekspertu neatkarības un personiskās atbildības stiprināšanu, vienlaicīgi novēršot interešu konflikta situācijas viņu darbībā un veicinot tās caurspīdīgumu. Normatīvajos aktos nepieciešams precizēt ekspertu un būvuzraugu neatkarības kritērijus, kas šobrīd noteikti pārāk vispārīgi (skat. Vispārīgo būvnoteikumu 42.p. ekspertiem) vai nav noteikti vispār (būvuzraugiem).</p> <p>15.5. Līdz šim laikam Latvijā netiek veikta proaktīva (izmeklēšanas iestāžu iniciatīvā, nevis iesniegumos balstīta) vēršanās pret korupciju privātajā sektorā, netiek īstenoti sistēmiski operatīvie un izmeklēšanas pasākumi, lai atklātu noziedzīgus nodarījumus būvprojektētāju, būvprojektu ekspertu, būvuzraugu, būvdarbu veicēju (ģenerāluzņēmēju un apakšuzņēmēju) u.c. darbībā. Ņemot vērā šādu latentu noziegumu atklāšanas sarežģītību un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja specializēšanos ar korupciju saistīto noziegumu atklāšanā, par korupcijas <u>apkarošanu</u> privātajā sektorā atbildīgo iestādi ir jānosaka KNAB, izdarot attiecīgus grozījumus Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā un Kriminālprocesa likumā.</p> <p>15.6. Lai jau pašlaik Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likums nosaka pienākumu KNAB izstrādāt metodiku korupcijas novēršanai privātajā sektorā, KNAB nav veicis plānveidīgus korupcijas <u>novēršanas</u></p>	

		pasākumus ne privātajā sektorā kā tādā, ne arī būvniecības nozarē. Tāpēc Ministru kabinetam ir jāuzdod KNAB veikt korupcijas novēršanas pasākumus būvniecības jomā, vienlaicīgi aktīvi izglītojot būvniecības procesa dalībniekus par korupcijas riskiem un OECD Pretkorupcijas konvencijas prasībām pastāvošo korupcijas risku mazināšanai.	
	33.	<p style="text-align: center;"><u>Komisijas loceklis Mārtiņš Šics</u></p> <p>Papildināt galaziņojumu ar jaunu 24. nodaļu šādā redakcijā:</p> <p>24. Seku pārvaldībā iesaistīto dienestu un organizāciju norādītās problēmsituācijas, kuras nepieciešams risināt valstiski</p> <p>24.1. Iepriekšējā nodaļā aplūkoti sociālās nodrošināšanas jautājumi un 23.3.punktā ieskicētā nepieciešamība pēc krīžu pārvaldīšanas koordinācijas stiprināšanas izcēla nepieciešamību padziļināti vērtēt arī valstiski risināmos dienestu un organizācijas sadarbības jautājumus. Saskaņā ar ekspertīzes iestādes sniegtajām ziņām Valsts policija atbilstoši savai kompetencei veica koordinatora uzdevumus un organizēja bojā gājušo atpazīšanu Centra telpās, ar Nacionālo bruņoto spēku un brīvprātīgo psihologu klātbūtni šajā procesā. Nav neviena normatīvā akta, kurš reglamentētu psihologu pieaicināšanu palīdzībai tuviniekiem bojā gājušo atpazīšanas procedūras laikā vai pēc tās. Komisijas ieskatā nepieciešams izveidot jaunu normatīvo regulējumu vai metodiskas rekomendācijas psihologu pieaicināšanai katastrofu gadījumos.</p> <p>24.2. Komisija atbalsta Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra priekšlikumu, ka nepieciešams izveidot ārkārtējās situācijās piesaistāmo kompetento speciālistu sarakstus un organizēt speciālistu apmācību, iespējams, uz sadarbības līgumu pamata, līgumos atrunājot sadarbības noteikumus, un iespējas piesaistīt speciālistus nepieciešamības gadījumā.³³ Rīgas Psihiatrijas un Narkoloģijas centra veidojamās psiholoģiskā atbalsta vienības palīdzības sniegšanai nav apmācītas un sagatavotas, jo līdzekļi speciālistu sagatavošanai nav piešķirti.</p>	

³³ Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra 19.05.2015. [atbildes vēstule Nr.01-09/8193](#).

	<p>24.3. RSU Psihosomatiskās medicīnas un Psihoterapijas klīnika pēc savas iniciatīvas iesaistījās palīdzības sniegšanā Zolitūdes traģēdijā cietušajiem un to tuviniekiem. Ne RSU Psihosomatiskās medicīnas un Psihoterapijas klīnika, ne Latvijas Psihosomatiskās medicīnas un Psihoterapijas asociācija pēc Zolitūdes traģēdijas netika iesaistīta katastrofu seku likvidācijas pārvaldīšanas analizē un priekšlikumu sniegšanā konstatēto nepilnību novēršanai un rīcības uzlabošanai.³⁴</p> <p>24.4. Biedrība Krīžu un konsultāciju centrs “Skalbes” uz līguma pamata ar Rīgas domes Labklājības departamentu iesaistījās Zolitūdes seku likvidēšanā, savukārt pašas biedrības darbs lielā mērā balstās uz brīvprātības principu. Ārkārtējās situācijās Biedrībai ir iespēja piesaistīt atbilstoši sagatavotus brīvprātīgos speciālistus. Psihoterapeitiskā un psiholoģiskā atbalsta sniegšana cietušajiem notikuma vietā ir specifisku darbību joma, kas ir psihoterapeitu un psihologu kompetencē, kuri ir ieguvuši papildus izglītību krīžu pārvarēšanā un apguvuši atbilstošās metodes. Komisija secina, ka psihoterapeitiskā un psiholoģiskā atbalsta sniegšanai krīzes situācijās ir jāpiesaista atbilstoši sagatavoti psihologi. Kā norādījusi biedrība “Skalbes”, būtu jāizveido normatīvais regulējums un/vai vadlīnijas, rekomendācijas, kas noteiktu kārtību, kādā un kad tiek pieaicināti psihologi gadījumos, kad tiek veikta bojāgājušo identifikācija.³⁵</p> <p>Turklāt jānorāda, ka saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem psihologa pakalpojums nav sociāls pakalpojums, līdz ar to pakalpojumu rehabilitācijas periodā nevar apmaksāt no budžeta līdzekļiem. Iedzīvotāju veselības aprūpe ir ārsta, ārstniecības vai ārstniecības atbalsta personas kompetencē. Pārējie resursi, t.sk., psihologi tiek piesaistīti atbilstoši nepieciešamībai.</p> <p>Lai gan pašlaik Saeimā tiek izskatīts likumprojekts „Psihologu likums”, kas nostiprinās psihologu profesionālās darbības regulējumu valstī, bet Veselības ministrija gatavo iesniegšanai Saeimā „Psihiskās veselības likuma” likumprojektu. Komisija aicina valdību pievērst uzmanību un</p>	
--	---	--

³⁴ Komisijas 27.04.2015. [vēstule Nr.233.9/18-80-12/15](#) Rīgas Stradiņa Universitātes Psihosomatiskās medicīnas un Psihoterapijas klīnikai.

³⁵ Biedrības Krīžu un konsultāciju centrs “Skalbes” 07.07.2015. [atbildes vēstule Nr.44](#).

	<p>izskatīt jautājumu par situācijas risināšanu tām pašvaldībām, kuras dažādu iemeslu dēļ nevar nodrošināt psiholoģisko palīdzību ārkārtējās situācijās ar lielu cietušo skaitu, izveidojot centralizētu palīdzības sniegšanas sistēmu katastrofu gadījumos ar lielu cietušo skaitu. Minētie likumi novērsīs Traģēdijas seku likvidācijas laikā identificētās problēmas un domstarpības psiholoģiskās palīdzības organizēšanā, sniegšanā un speciālistu sagatavošanā, tai skaitā darbojoties krīzes situācijās</p> <p>Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu pašvaldībai, kuras teritorijā persona reģistrējusi savu pamatdzīvesvietu, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.³⁶ Saskaņā ar šo likumu pat Zolitūdes katastrofā cietušajai personai, kuras dzīves vieta nav Rīga, kurai nepieciešama sociāla palīdzība, jo, iespējams, somiņa ar naudu, dokumenti ir palikuši zem drupām, no Rīgas domes to likumīgi nedrīkst saņemt, kaut notikums ir noticis Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā. Lai novērstu šādas absurdas situācijas, kurās cietušajiem netiek sniegta sociālā palīdzība katastrofas brīdī.</p> <p>Turklāt valstī nepieciešams izveidot vienotu Rehabilitācijas sistēmu ārkārtējās situāciju pārvaldīšanā iesaistītajiem glābējiem, palīdzības un atbalsta sniedzējiem, neatkarīgi no resoriskās pakļautības.</p> <p>24.5. Komisija iepazīnās ar Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīcas (turpmāk - RAKUS) iesniegto prezentāciju, kurā tika vērsta uzmanība uz ārstniecības iestādes konstatētajiem iekšējiem un ārējiem apgrūtinājumiem un neskaidrībām, tai skaitā par informācijas apmaiņu starp institūcijām un to, cik ātri jāsniedz informācija par cietušajiem, kas un kādā formā drīkst sniegt informāciju par cietušajām personām, viņu personas datiem, diagnozi un stāvokli.</p> <p>24.5.1. Komisija secina, ka valstī nav vienotas prakses un reglamentācijas par informācijas sniegšanas/nesniegšanas kārtību ārkārtējās situācijās (t.sk. dažāda veida katastrofās un sevišķi bīstamu infekciju slimību uzliesmojumu gadījumos). Sakarā ar to, ka nav viennozīmīgas izpratnes par katastrofā cietušo publiskas informācijas sniegšanas par cilvēku upuriem un cietušajiem, nepieciešams noteikt kam un</p>	
--	---	--

³⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums: pieņemts 31.10.2002. (spēkā no 01.01.2003.)//Latvijas Vēstnesis, 19.11.2002., Nr. 168., 9.pants.

	<p>kādā apmērā un kādā veidā tas ir jānodrošina, tādēļ nepieciešams ieviest likumdošanā korekcijas par informācijas sniegšanas kārtību, iespējams, pieņemot īpašu likumu vai arī noteikums, par kārtību kādā sabiedrībai savlaicīgi tiek paziņots par cilvēku upuriem. Piemēram, pat ikdienā zvanot uz neatliekamo medicīniskās palīdzības dienestu, lai noskaidrotu, uz kuru slimnīcu tiek nogādāts konkrētais zināmais tuvinieks, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests šādu informāciju nesniedz, taču norāda, ka jāzvana uz slimnīcām. Šādi, zvanot uz slimnīcām, kamēr tiek atrasta īstā, paiet ilgs laika posms, līdz kāda slimnīca apstiprina (vai nesniedz informāciju) par šajā slimnīcā ievietotu pacientu.</p> <p>24.5.2. Zolitūdes traģēdijas seku novēršanas kontekstā norādījusi arī uz Operatīvās ārējās informācijas un tās apmaiņas problēmām:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pirmā informācija par notikumu tika iegūta no plašsaziņas līdzekļiem un tikai pēc tam sekoja informācija no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Rīgas vecākā dežūrārsta; -nebija skaidrs, kas no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta puses ir atbildīgā kontaktpersona; - netika saņemta informācija no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (vai citām atbildīgām pārvaldības institūcijām) par to, ka cietušo vairs nebūs.³⁷ <p>24.5.3. Līdz ar to Komisija atkārtoti uzsver, ka nepieciešams būtiski uzlabot savstarpējo komunikāciju, operatīvu informācijas apkopošanu un tās aprites kvalitāti starp katastrofu pārvaldībā iesaistītajiem dienestiem, institūcijām un organizācijām tālākai vienotai komunikācijai ar presi un sabiedrību. Zolitūdes traģēdijas laikā iedzīvotāji un arī institūciju pārstāvji savlaicīgāku objektīvu un analizētu informāciju regulāri ieguva no plašsaziņas līdzekļiem - televīzijas, radio un ziņu portāliem, nevis no glābšanas dienestu un pašvaldības pilnvaroto pārstāvju sniegtajiem paziņojumiem. Dienestu nepietiekošā skaitā izveidotie informatīvie tālruņi bija pārslogoti, lielu zvanu plūsmu pieņemšanai tehnoloģiski nenodrošināti, tādēļ grūti sazvānāmi. Iedzīvotāji jau Zolitūdes seku likvidēšanas laikā aktīvi iesaistījās diskusijās, apmainījās ar informāciju</p>	
--	--	--

³⁷ Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas [pārskats \(prezentācija\)](#) par pieredzi Zolitūdē notikušās traģēdijas ietvaros komisijas 27.04.2015. sēdē.

	<p>par katastrofu un tās sekām, izmantojot sociālos tīklus atbilstoši mūsdienu tehnoloģiskajām iespējām, un izteica priekšlikumus konstatēto un fiksēto trūkumu novēršanai.</p> <p>Rīgas Dome pēc notikušās Zolitūdes traģēdijas nesusauca Rīgas pilsētas Civilās aizsardzības komisiju, netika paziņoti arī komisijas locekļi. Neskatoties uz to, ka bija notikusi katastrofa ar smagām sekām Civilās aizsardzības komisijas sēdes arī turpmāk netika rīkotas. Normatīvajos aktos komisijai noteiktos uzdevumus fragmentāri un pēc pašiniciatīvas veica atsevišķas domes amatpersonas un dienestu pārstāvji. Pašvaldības civilās aizsardzības komisijas locekļu apmācība uz Zolitūdes traģēdijas dienu nebija organizēta un veikta. Vēl pirms Traģēdijas bija nepieciešams veikt regulāras organizētas pašvaldību civilās aizsardzības komisijas locekļu mācības, pašlaik VUGD regulāri veic šādas pamācības, ko Izmeklēšanas komisija atzinīgi novērtē.</p> <p>24.6. Pēc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (turpmāk–NMPD) uzklauššana (kā arī Komisijas norādījumiem NMPD par tās direktora A.Ploriņa izvairīšanos ierasties uz Komisijas sēdi, kā arī nepieciešamās informācijas savlaicīgu nesniegšanu) Komisija secina, ka NMPD sniedza savlaicīgu, kvalitatīvu un neatliekamo medicīnisko palīdzību pilnā apmērā, bet netika nodrošināta visu cietušo reģistrācija. Pārkāpjot noteikto kārtību, sākot ar devīto no gruvešiem iznesto mirušo, netika veikta medicīniskā apskate ar medicīniskās dokumentācijas noformēšanu. Netika ievērotas procedūras: „Cietušo šķirošanas kārtība pirms slimnīcas etapā katastrofās un ārkārtējās medicīniskajās situācijās notikuma vietā”, „Vadības ārsta nozīmēšanas un darbības kārtība notikuma vietā” un „NMP brigāžu operatīvā vadība situācijās ar daudz cietušajiem un ārkārtējās situācijās”. Komisija konstatēja arī trūkumus NMPD darbībā, proti, netika organizēta Operatīvās vadības grupas locekļu apziņošana un sasaukšana kā arī netika nodrošināta savlaicīga un pilnvērtīga ārstniecības iestāžu apziņošana un informācijas sniegšana par cietušajiem un paaugstinātās gatavības režīma atsaukšanu slimnīcām, kā arī Ārlietu ministrijas informēšana par hospitalizētajiem ievainotajiem ārzemniekiem. Pēc Traģēdijas NMPD ir izvērtējis savu darbību, bet nav sagatavojis un noteiktos termiņos iesniedzis priekšlikumus nepieciešamajiem grozījumiem ārējos normatīvajos darbību reglamentējošos dokumentos: ”Katastrofu medicīnas sistēmas organizācijas noteikumi”, „Valsts katastrofu</p>	
--	--	--

	<p>medicīnas plāns”, „Valsts civilās aizsardzības plāns” un „Fizisko personu datu aizsardzības likumā”.</p> <p>24.7. Komisija, analizējot VUGD sniegto informāciju, noskaidroja, ka iepriekš paredzētā finansējuma nepieejamības dēļ, līdz šim valstī nav izveidots portāls "112", kas bija paredzēts kā centrālais elektroniskās informācijas avots iedzīvotājiem un tūristiem dažāda veida krīžu situācijās. Portāla izveide bija paredzēta līdztekus ar tajā ietvertajiem izglītojošajiem pasākumiem par rīcību krīzes situācijā un operatīvu iedzīvotāju informēšanu. Nepieciešams izvērtēt modernu risinājumu izmantošanu šāda portāla izveidē kā arī portāla sadarbības un integrācijas iespējas ar nevalstisko sektoru un masu medijiem, jo pēc Zolitūdes traģēdijā bojā gājušo saraksta publicēšanas Valsts policijas un VUGD mājaslapās, šīs mājaslapas nespēja darboties lielā apmeklētāju skaita dēļ.³⁸ Šo funkciju brīvprātīgi un kvalitatīvi spēja nodrošināt nevalstiskā organizācija Nekropole info, publicējot informāciju savā mājaslapā.</p> <p>24.8. Komisija ir ieguvusi informāciju par to, ka Rīgas Stradiņa universitātes (turpmāk – RSU) Juridiskajā fakultātē neklātienē un maģistrantūras studentiem nav budžeta vietu, lai gan šī mācību iestāde ir uzvarējusi iepirkuma konkursā par policistu apmācībām. Pēc Policijas Akadēmijas likvidēšanas šī ir vienīgā augstskola Latvijā, kur tiek mācīta studiju programma „Operatīvais darbs”. RSU tiek mācīta arī Krīžu komunikācija. Būtu liels un valstiski svarīgs ieguldījums tiesībsargājošo iestāžu personāla kvalifikācijas un prestiža celšanā, ja Iekšlietu un Izglītības ministrijas, sākotnēji kaut nelielai daļai tiesībsargājošo iestāžu darbinieku daļai, nodrošinātu iespēju iegūt valsts apmaksātu augstāko izglītību. Izvērtējot operatīvo dienestu gatavību ārkārtējām situācijām, Komisija uzskata, ka koledžām un augstākām mācību iestādēm, īpaši tām, kas gatavo nākšos tiesībsargājošo iestāžu un pārvaldes darbiniekus, nepieciešams izvērtēt nepieciešamību ieviest mācību programmās – studiju kursu vai tādas mācību programmu, kas satur kā, piemēram,</p>	
--	---	--

³⁸ Delfi. Finansējuma trūkuma dēļ neveido portālu krīžu situācijām “112”, 24.10.2014. Pieejams: <http://goo.gl/rF2UJE>

		<p>„Rīcība ārkārtēju situāciju un katastrofu gadījumos” un „Katastrofu seku likvidācijas pārvaldība”, kā arī „Krīžu komunikācija” u.c.</p> <p>24.9. Lai sekmētu sabiedrības informētību par nepieciešamo rīcību krīzes situācijās un katastrofās, 2014.gada 16.jūnijā Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums par civilās aizsardzības kursa izmaksām, ieviešanas grafiku vispārējās izglītības iestādēs un profesionālās izglītības iestādēs, kas paredz līdz 2018.gadam ieviest mācību kursu „Cilvēkdrošība”, veicinot sabiedrības izpratni par rīcību dažādos negadījumos.</p> <p>24.10. Komisija pievienojas atsevišķu ekspertu viedoklim, ka Valdības lēmums nodot Civilās aizsardzības sistēmu, kas ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, un arī šīs sistēmas pārvaldību no Ministru prezidenta tiešā atbildības līmeņa vienas ministrijas padotības iestādes struktūrvienībai, vēsturiski nav bijis saprātīgs. Iekšlietu ministrijas VUGD Civilās aizsardzības pārvaldei ar dažiem darbiniekiem, nav tiešas komunikācijas un pieejas iespēju ne vien Ministru prezidentam, bet arī Iekšlietu ministram. Pārvaldei nav mandāta veikt citu ministriju un pašvaldības vadītāju un atbildīgo amatpersonu rīcības gatavības pārbaudes.</p> <p>24.11. Komisija secina, ka no valsts budžeta kopš 2009.gada nav piešķirti līdzekļi valsts līmeņa civilās aizsardzības komplekso mācību organizēšanai. Mācības netiek plānotas un organizētas arī ministrijās, to centrālajam aparātam un atbildīgajām amatpersonām. Uz Aizsardzības ministrijas un Nacionālo Bruņoto Spēku praktiskajām un štāba mācībām ministriju atbildīgo amatpersonu vietā tiek deleģēti ministriju zemākā ranga ierēdņi. Tas neveicina ministriju vadības izpratni un sagatavotību notikumu seku pārvaldībā. Nepieciešams organizēt ārkārtēju situāciju un katastrofu pārvaldību mācības visām ministrijām un pašvaldībām ar reālu atbildīgo amatpersonu pilna laika piedalīšanos lēmumu pieņemšanā izmantojot Eiropas un citu valstu iegūto pieredzi un praksi.</p>	
	34.	<p style="text-align: center;">Komisijas locekle Ingūna Rībena</p> <p style="text-align: center;">Papildināt galaziņojumu ar jaunu nodaļu: 25. Traģēdijas izgaismotais morāles jautājums</p>	

		<p>25.1. Noslēgumā Komisija uzskata par nepieciešamu norādīt uz to, ka Zolitūdes traģēdijas cēloņi pamatā ir morālas dabas. Traģēdija notika apzinātas un oficiāli akceptētas cilvēku rīcības rezultātā bez jebkādas nepārvaramu dabas spēku, nekontrolējamu apstākļu vai riska faktoru ietekmes.</p> <p>25.2. Izmeklēšanas komisijas noskaidrotie un ziņojumā minētie daudzie trūkumi likumos, normatīvajos aktos un to praktiskajā realizācijā liecina, ka sabiedrībā ilgstoši akceptētie morāles defekti ietekmē ne tikai vienu konkrēto būvniecības nozari, bet arī likumdevēju un izpildu varu un ierēdniecību. Garīgu krīzi pamanīt ir daudz grūtāk nekā ekonomisku. Demoralizācijas process ir cauraudis visu Latvijas sabiedrību un sasniedzis tādu līmeni, ka apdraud cilvēku dzīvības gan šodien, gan nākotnē. Diemžēl pašnāvniecisko valstiska mēroga zagšanas, korupcijas un melošanas praksi līdz šim sekmīgi apkarot nav spējušas nekādas demokrātiskas varas institūcijas.</p> <p>25.3. Tāpēc komisija atzīst, ka sakārtot likuma normas pēc notikušā ir nepieciešams, taču uzsver, ka ar to ir un būs par maz. Ja nemainīsies sabiedrības izpratne par morāli, vispārpieņemtām cilvēciskām vērtībām un to iespaidu uz materiālo realitāti, arī turpmāk pastāv risks piedzīvot bezjēdzīgas traģēdijas nekompetentu vai negodīgu būvniecības vai kādas citas nozares darbinieku vainas dēļ. Likuma varu pret naudas varu var realizēt tikai pati sabiedrība, taču latviešu tradicionālajā kultūrā morāles principi arvien uzticēti nevis likumdošanai, bet cilvēkam pašam. Diemžēl šodienas Latvijas apstākļos liela iedzīvotāju daļa ir pakļauta koruptīvās sistēmas nosacījumiem un eksistenciāli atkarīga no tās.</p> <p>25.4. Līdzīgas traģēdijas atkārtošanos var novērst vienīgi būtiskas pārmaiņas sabiedrības domāšanā un attieksmē pret morāli – vienošanās par atbilstošu saprātīgu principu, normu un vērtību kopumu atzīšanu un ievērošanu. Tad dažādu procesu norisei un speciālistu darbam lielākoties tikai formāli būtu nepieciešama ārēja uzraudzība un kontrole.</p> <p>25.5. Šādam pamatmērķim – izaudzīnāt morāli pilnvērtīgu indivīdu, kam, cita starpā, nav svešs jēdziens „ētika” – jāvirza arī reformas izglītības un audzināšanas sistēmā. Cilvēka fiziskais ķermenis kopā ar <i>ego</i> aug un attīstās pats, kamēr garīgajā ķermenī, lai tas neizaugtu kropls, ir ļoti daudz jāiegulda. No valsts un sabiedrības puses tas tāpat prasa lielākus ieguldījumus</p>	
--	--	--	--

		<p>cilvēkā nekā likumdošanā. Sabiedrība, kura nevēlas celt augstāk morāles latiņu, ir spiesta celt jaunus cietumus. Izdarīt pēdējo parasti ir daudz vieglāk nekā pirmo.</p> <p>Pretējs virziens ir arī turpmāka sabiedrības demoralizācija, kas vēsturē novedusi pie valsts sabrukuma.</p>	
	35.	<p style="text-align: center;">Komisijas locekle Inguna Sudraba</p> <p style="text-align: center;">Papildināt galaziņojuma kopsavilkumu:</p> <p>Kopsavilkums</p> <p>Komisija, izvērtējot Zolitūdes traģēdiju veicinošās nepilnības valsts un pašvaldību iestāžu darbā un normatīvajā regulējumā, secina, ka būvniecības politiku ir noteikušas īstermiņa mērķu vadītas intereses, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likvidējot Valsts būvinspekciju, tika zaudēta iespēja realizēt vienotu valsts politiku būvniecībā, vienlaikus ievērojami samazinot valsts uzraudzību būvniecībā; - būvniecību regulējošās normas izstrādātas, nebalstoties uz jomas problēmu izpēti un nedefinējot sasniedzamos mērķus, līdz ar ko tās ir savstarpēji pretrunīgas, mākslīgi sarežģītas un rada riskus sabiedrības drošībai; - trīs gadu periodā jau pēc Valsts būvinspekcijas likvidācijas ignorējot Valsts kontroles revīzijas ieteikumus³⁹ būvniecības vispārējās pārraudzības un koordinācijas valstī pilnveidošanai – neatjaunojot valsts kontroli pār būvniecības procesu valstī (attiecīgu grozījumu ierosināšana un pieņemšana normatīvajos aktos, resursu pietiekams nodrošinājums būvizstrādājumu ekspertīžu veikšanai) – tika bezatbildīgi turpināta patērētāju drošības apdraudēšana. <p>Komisijas vērtējumā atbildīgas par situāciju, ka vairāk nekā piecu gadu periodā (2009.-2014.gads) valstī faktiski vairs netika īstenota valsts kontrole pār būvniecības procesu, ir gan tās amatpersonas, kuras pieņēma lēmumu</p>	

³⁹ Latvijas Republikas Valsts kontroles 26.11.2010. [revīzijas ziņojums](#) Nr.5.1-2-7/2010 “Būvniecības uzraudzības un kontroles funkciju īstenošana pēc Valsts būvinspekcijas reorganizācijas”.

	<p>likvidēt Valsts būvinspekciju, gan tās, kuras pēc Valsts kontroles revīzijas ziņojuma neatjaunoja valsts kontroli pār būvniecības procesu - Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (12.03.2009. – 22.01.2014.), Ekonomikas ministri Artis Kampars (12.03.2009 - 25.10.2011.), Daniels Pavļuts (25.10.2011. - 22.01.2014.), Finanšu ministri Einārs Repše (12.03.2009. – 03.11.2010.) , Andris Vilks (03.11.2010. – 05.11.2014.), Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšsēdētāji Guntis Bērziņš (21.04.2009. - 02.11.2010.), Jānis Reirs (08.11.2010. - 04.11.2014.) un Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētāji Guntis Blumbergs (20.11.2006 - 16.07.2009.), Vents Armands Krauklis (16.07.2009. - 02.11.2010), Andris Bērziņš (08.11.2010.- 01.07.2011.), Vjačeslavs Dombrovskis (20.10.2011.- 07.05.2013.), Jānis Ozoliņš (07.05.2013. - 04.11.2014.), Ekonomikas ministrijas valsts sekretāri Anrijs Matīss (31.01.2008.—12.15.2009.) un Juris Pūce (19.01.2010.— 27.11.2013.).</p>	
--	---	--

Nr.	Vieta	atsauce
1	Aiz 7.7. punkta pēdējā teikuma	Eiropas Savienības tiesas tiesneša Egila Levita, Valsts kontrolieres padomnieka juridiskajos jautājumos Edgara Pastara un Valsts prezidenta konstitucionālo tiesību padomnieka Jāņa Plepa paustie viedokļi. Sk.: E. Levita 24.08.2015. vēstule Izmeklēšanas komisijai; komisijas 24.08.2015. sēdes protokols Nr. 20, 5.-6.lpp.; Latvijas Radio 1 raidījuma "Krustpunktā" intervija ar J. Plepu.
2	Aiz 8.5.3. punkta pēdējā teikuma	Būvniecības valsts kontroles biroja 09.09.2015. vēstule Nr. 10-2.1-15/70
3	Aiz 15.3. punkta pirmā teikuma	KNAB 10.09.2015. vēstule Izmeklēšanas komisijai.

Galaziņojuma pirmā lasījuma redakciju papildināt ar šādām atsaucēm.